

Koululaisten iltapäivätoiminta

283/04.04.00/2022

Yhteisen kasvatustyön johtokunta 22.05.2023 § 39

Esittelijä Kasvatustyön johtaja Katja Vanhatalo

Esittely Koululaisten iltapäivätoiminta on arkisin koulupäivän jälkeen tapahtuvaa varhaiskasvatuspalvelua, jota toteutamme palveluntuottajana tilaajalle, Turun kaupungille. Iltapäivätoimintaan ovat oikeutettuja perusopetuksen 1. - 2. -luokkalaiset oppilaat sekä erityistä tukea tarvitsevat lapset myös 3. luokalta. Iltapäivätoimintaan haetaan tilajan kautta.

Kaarinassa emme ole mukana iltapäivätoiminnan palveluntuottajaverkostossa, vaan Kaarinassa on seurakunnan kanssa yhdessä järjestettävää, pienimuotoisempaa läksyparkki/läxklubb -toimintaa varhaiskasvatuksen ja nuorisotyön yhteistyönä.

Iltapäivätoiminnan toiminta-aika on maanantaista perjantaihin klo 11 - 17. Toteutus noudatta perusopetuksen loma- ja työaikoja.

Iltapäivätoimintaa järjestetään seuraavissa toimipisteissä:

- Halisten iltapäivätoiminta, Halisten seurakuntatalo
- Hannunniitun iltapäivätoiminta, Hannunniitun seurakuntatalo
- Lanatien iltapäivätoiminta, Lanatien kiinteistö (seurakuntayhtymän tila). Entinen Hannunniitun seurakuntatalon alakerran ryhmä siirretty Lanatien kiinteistöön.
- Jaanin iltapäivätoiminta, Jaanin seurakuntatalo
- Hirvensalon iltapäivätoiminta, Hirvensalon Pitkis (väistötila)
- Suikkilan iltapäivätoiminta, Teräsrautelan koulu (väistötila)
- Uittamon iltapäivätoiminta, Uittamon seurakuntatalo
- Aurelia Eftis ÅSF Församlingshem

Toimintamme perustana on kristillinen ihmiskäsitys ja arvopohja. Keskeisiä asioita arjessa ovat perinteet, tapakulttuuri ja arjen kristillisuus - vuorovaikutus, läsnäolo, hiljentyminen ja pyhän kohtaaminen esimerkiksi kirkkovuoden tapahtumien ja luonnon avulla.

Toiminta rakennetaan koulutettujen ohjaajien toimesta monipuoliseksi ja lapsen kokonaiskehitystä tukevaksi. Leikkiminen, liikkuminen, ulkoileminen ja käsillä tekeminen sekä taide ja ilmaisu eri muodoissaan ovat toiminnan arkea. Tarjoamme lapselle myös lepoa hetkiä, mahdollisuutta rentoutumiseen ja oleiluun, läksyjen tekoon tai omaehtoiseen toimintaan. Tavoitteena on turvallinen ja rauhallinen iltapäivä. Toiminnan aikana lapselle tarjotaan välipala.

Toiminnassa vaalitaan lapsen kokonaisvaltaista kasvua toimien lapsen, vanhempien ja työntekijöiden kasvatuskumppanuudessa. Kirkon aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämistapa perustuu valtakunnallisiin aamu- ja iltapäivätoimintaa ohjaaviin päätöksiin. Toiminta on myös osa Kirkkohallituksen Polkua. Koululaisten iltapäivätoiminta on tärkeä osa kyseisen ikäryhmän tavoitettavaa toimintaa polulla.

Talousarviossa toimintaan on varauduttu 270 lapsen resurssiluvulla. Määrä on viime vuosina kasvanut noin viidenkymmenen lapsen verran, aiemman talousarvioluuvun ollessa 220 lasta.

Iltapäivätoiminnan ohjaajaresurssi on 21 ohjaajaa. Iltapäivätoiminnan osuus lastenohjaajan työajasta on 30 viikkotuntia, lastenohjaajan viikkotyöajan ollessa kokonaisuudessaan 38 h 15 min. Iltapäivätoiminnassa työskentelevät lastenohjaajat tekevät pääsääntöisesti myös toista, suppeampaa työmuotoa (esim. päiväkerho, PikkuHelppi). Osa henkilökunnasta on määräaikaista lastenohjaajia, vuosittain vahvistuvan lapsimäärän mukaisesti.

Tilaaaja-tuottajamallin mukainen sopimus määrittelee resurssiksi 15 lasta/aikuinen. Tämän lisäksi ryhmässä voi olla tilaaajan tarjoamaa avustajahenkilökuntaa. Osa palveluntuottajista järjestää toimintaa suurissa ryhmissä, mutta omat ryhmämme ovat kahden-kolmen ohjaajan ryhmiä, jolloin ryhmäkoko ei ylitä 45 lasta. Ratkaisuun ensisijainen syy on lasten etu. Myös tilakysymykset vaikuttavat, sillä ilmastointi-, akustointi- ja ulkoilumahdollisuudet vaihtelevat eri kiinteistöissämme.

Lasten tuen tarve on asia, joka on varhaiskasvatuksessa tärkeä toiminnan suunnittelussa huomioon otettava asia. Vahvimmin tämä tällä hetkellä näkyy iltapäivätoiminnassa, jossa lapset ovat päivittäin koulupäivän jälkeen. Tuen tarvetta aiheuttavat esimerkiksi neurokehitykselliset tilanteet, erityisherkkyydet, vammat, pitkäaikaissairaudet ja traumaattiset tilanteet. Iltapäivätoiminnassa osalla lapsista on henkilökohtainen tai ryhmä-avustaja Turun kaupungin työntekijänä lapsen tukena.

Iltapäivätoiminta tekee tiivistä yhteistyötä koulun, huoltajien ja tarvittaessa lastenosuojelun sosiaalipäivystyksen kanssa lasten tilanteissa. Henkilöstö saa myös säännöllistä koulutusta.

Kasvatustyö tarvitsee myös omaa erityisosaamista ja tukihenkilöstöä ja on siksi myös kouluttanut (koulutustyöryhmän päätöksellä) henkilökunnastaan kaksi neuropsykologisen tuen ohjaajaa

vertaismentoriksi työntekijöille sekä tueksi lasten arjessa. Toinen ohjaajista on tällä hetkellä valmistunut ja aloittanut tehtävässä pilotoiden. Pilotoinnin aikana luodaan toimintamalli, joka aloitetaan molempien ohjaajien valmistuttua. Riittävän tuen tarjoaminen lapsille myös koulupäivän jälkeen yhteistyössä perheiden ja tilaajan edustajien kanssa tulee kohdentamaan toiminnan organisointia ja resurssointia jatkossa entistä vahvemmin.

Toinen toiminnan organisointiin ja resurssointiin vaikuttava seikka ovat tilakysymykset. Kaupungin kouluverkkosuunnitelman mukaisesti tilaaja on esittänyt toiveen, että väistötiloissa nyt toimivat toimipisteet voisivat jatkossa toimia koulun tiloissa.

Seurakuntayhtymällä on lisäksi tavoitteena tehdä kiinteistöjä koskevia ratkaisuja, joiden lapsivaikutusten arviointi on päätöksentekovaiheessa tarkemmin eriteltävä, mutta strategiakeskusteluissa on jo havaittu, että esimerkiksi remontin aikaisten väistötilojen mahdollisuus vaihtelee suuresti eri seurakuntien alueella. Väistötila tulee voida tarjota lähikouluperiaatteen mukaisesti turvallisella etäisyydellä koulusta, joten myös ns. parakkiratkaisut voivat tällöin tarjota ainoan käytettävissä olevan vaihtoehdon. Mahdolliset tilajärjestelyt tehdään niiden realisoituessa kiinteistöratkaisun vuoksi yhteistyössä tilaajakaupungin, kiinteistöpalveluiden ja seurakunnan kirkkoherran kanssa.

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä on yksi suurimmista palveluntuottajista. Tulo-odotus vuoden 2024 talousarviossa on n. 240 000. Tulo-odotus perustuu siihen käytäntöön, että Turun kaupunki maksaa tilastoidun lapsiluvun mukaan avustusta 91 euroa/lapsi/kuukausi. Lasten läsnäoloprosentiksi tilastointipäivänä on ennakoiden arvioitu 97% iltapäivätoiminnan paikkaa hakeneista.

Turun kaupunki maksaa ja organisoii myös lasten välipalan niissä toimipisteissä, jotka toimivat koulun yhteydessä eli tällä hetkellä Teräsrautelassa.

Iltapäivätoiminta kohdentuu tällä hetkellä niiden seurakuntien alueelle, jossa koululaisten määrä on suuri. Seurakunnille iltapäivätoiminta on tärkeä toimintamuoto, mutta kirkkoherrat toivoisivat myös resurssointien kohdentamismahdollisuuksia nykyistä laajemmin perhetyöhön ja moniammatilliseen varhaisnuorisotyöhön.

Toimipisteiden määrän mahdollinen vähentäminen vaikuttaisi toiminnan tuottoihin suoraan lapsimäärän mukaisessa suhteessa. On huomioitava, että muutos ei välttämättä vähennä henkilöstömenoja suoraan samassa suhteessa, mutta tarjoaa mahdollisuuden kohdentaa työpanosta uudelleen tarvittaessa.

Iltapäivätoiminnassa työskentelevistä ohjaajista määräaikaisena työskentelee tällä hetkellä viisi ohjaajaa, joista kaksi toimii vakinaisen henkilön sijaisena, yksi oppisopimussuhteessa ja kahden määräaikaisuus perustuu lapsimäärän mukaiseen lisäohjaajatarpeeseen.

Oppisopimussuhteessa työskentelevä ei täytä vielä henkilökunnan pätevyysvaatimuksia, joten oppisopimustyöskentelijä työskentelee sopimuksen mukaisen mitoituksen yli menevänä resurssina. Laaja-alaisen ammattitaidon saavuttamiseksi oppisopimuksen aikana tulee kuitenkin tutustua kaikkien varhaiskasvatusikäryhmien työmuotoihin. Tämä määräaikaisuus jatkuu tästä syystä syksyllä 2024 perhetyöhön painottuvissa työmuodoissa.

Edellä esitetyn perusteella kasvatustyö toivoo johtokunnalta linjaavaa kantaa siitä,

- a) toteutetaanko iltapäivätoimintaa pysyväisluonteisesti koulun tiloissa (vaikutukset Teräsrautela & Hirvensalo)
- b) varaudutaanko järjestämään toimintaa väistötiloissa niissä seurakunnissa, joissa nykyinen rakennus jää pysyvästi pois käytöstä. Tämä saattaa realisoitua kaavamuutosten, kiinteistömyyntien tai rakennuksen kunnan vakavan heikkenemisen myötä.
- c) vähennetäänkö toimipisteiden määrää iltapäivätoiminnan ja perhetyön tarpeiden tasapainottamiseksi, iltapäivätoiminnan tukihenkilöstön kasvattamiseksi tai taloudellisiin syihin pohjautuen.

Esitys

Kasvatustyön johtokunta käy asiasta keskustelua ja tekee osaltaan ennakoivan päätöksen iltapäivätoiminnan toimipisteitä koskevista linjauksista talousarviovalmistelua ja toiminnan suunnittelua varten kaksivuotiskauden ajalle syksy 2024 - kevät 2026.

Seurakuntakohtaisten tilanteiden realisoituessa kasvatustyön johtaja ja seurakunnan kirkkoherra jatkavat yhdessä valmistelua kiinteistöpalveluiden ja tilaajan kanssa johtokunnan näkemys huomioiden. Tässä yhteydessä tehdään myös seurakuntakohtainen lapsivaikutusten arviointi.

Johtokunnan päätöksen sisältäessä ehdotuksen toimipisteiden määrän muutoksesta, kasvatustyön johtaja käynnistää tarvittavat seurakuntaneuvottelut ja informoi tilaajaa ja operatiivista johtoryhmää käynnistyvästä valmistelusta.

Käsittely

Kasvatustyön johtokunta kävi keskustelun asiasta.

Päätös

Kasvatustyön johtokunta tukee iltapäivätoiminnan siirtymistä kouluille nykyisistä väistötilatoimipisteistä ajalla syksy 2024 - kevät 2026. Siirtymisen tueksi johtokunta tukee sopimusneuvotteluiden käymistä ja sopimuksen päivittämistä tässä yhteydessä.

Toimipisteiden määrää ei tällä päätöksellä muuteta, mutta seurakuntakohtaisten kiinteistötilanteiden realisoituessa kasvatustyön johtaja ja seurakunnan kirkkoherra jatkavat yhdessä valmistelua kiinteistöpalveluiden ja tilaajan kanssa johtokunnan näkemys huomioiden. Tässä yhteydessä tehdään myös seurakuntakohtainen lapsivaikutusten arviointi.